

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 29 (448)

Fredagen den 17 juli 1896.

9:de årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun ensam ..... kr. 5:— Iduns Modet., fjortondagsuppl. » 5:— Iduns Modet., månadsuppl. .... » 3:— Barngarderoben ..... » 3:—</p>	<p>Byrå: Klara södra kyrkog. 16, 1 tr. Allm. telef. 6147. Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar.)</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Plattsökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad total stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp-rad</p>
---	---	---	---	---

Alexandra Smirnoff.

Det namn vi tecknat här ofvan har en god klang inom talrika kretsar i Finland, och dess bärarinna skall vinna allt flere och flere vänner, sedan numera trädfruktsodlingen äfven hos oss fått större fart och vunnit mera erkännande än förut. Fröken Alexandra Smirnoff är banbryterska på pomologiens fält i detta land. På samma gång vi anteckna detta, vilja vi tillika betona hvarför vi just nu anse hennes porträtt och hufvudkonturerna af hennes lefnad böra ingå i »damernas egen tidning». Hon håller nämligen för närvarande på att på uppdrag af förläggarefirman P. A. Norstedt & Söner i Stockholm redigera en ny upplaga af sin lärares, doktor Olof Ene-roths pomologiska verk.

Vi hafva lyckan kunna meddela följande data ur vår uppburna landsmaninnas lefnad:

Fröken A. Smirnoff föddes 1838 i Vasa, där hennes fader M. Smirnoff var handlande. Hennes moder, född Lindqvist, var en hurtig nordisk kvinna, af hvilken dottern ärft ifver och intresse för blomster-vård. Fadern, som var född lifegen och hörde till den för sin högsinhet kände grefve Scheremetjeffs underhafvande, var godmodig och ömsint.

Uppvuxen bland flere bröder, blef hon hvad man kallar »pojaktig». Då man förärade henne en docka, flickors vanliga förtjusning, begrofs den med pomp och ståt. Sporten däremot var hennes hufvudnöje, och häri var hon ock en verklig mästarinna.

Redan från sin barndom kunde fröken S. anses såsom

stående framom sin tid, ej minst i så måtto, att hon hyste brinnande lust att på den lärda banan tillkämpa sig studentvärdigheten. Tidsförhållandena lade dock hinder i vägen för hennes åtrå i detta afseende, samskolor funnos då ännu ej, och äfven i öfrigt var väg ännu ej banad för kvinnan i vårt land att nå ett mål sådant som det nyss påpekade.

Fröken S:s barndom kan, trots alla drömmar ej blefvo verklighet, betecknas som den lyckligaste ända till år 1852, då födelsebygden af en härjande eldsvåda till stor del lades i aska. Också hon blef genom denna katastrof hemlös.

»Modern hade under branden blifvit så öfveransträngd, att hon strax därefter rycktes bort från man och barn. Dessa lidanden och motgångar nedtryckte så faderns ömsinta karaktär, att han ej längre kunde hålla ihop hemmet, utan barnen kringspriddes på olika håll,» heter det i de biografiska anteckningar, som ställts till vårt förfogande.

Fröken S:s nya hem blef Saarela gård invid Viborg, och modersvården öfvertogs här af grefvinnan Steven-Steinheil. Trots kontrasten i omgifningar mellan förr och nu: det fria okonstlade lifvet i födelsestaden och den stela aristokratiska andan här, fann fröken S. sig dock ganska bra, tack vare den vänlighet hon mötte från alla håll. Grefvinnans förkärlek för blomsterodling, åt hvilket håll jämväl fröken S:s håg som sagdt låg, bidrog därjämte att närma dessa båda kvinnor till hvarandra.

Mänska, vill du lifvets vishet lära,
O, så hör mig! Tvänne lagar styra
Detta lif. Förmågan att begära
Är den första. Tvänget att försaka

Är den andra. Adla du till frihet
Detta tvång och, helgad och försonad,
Öfver stoffets kretsande planeter
Skall du ingå genom årens portar.

Slagnehus.

Också var den förras önskan, att den senare efter hennes död finge komma till Sverige och där studera trädgårdskötseln för att sedermera kunna öfvertaga och sköta de storartade trädgårdsanläggningarna å Saarela gård. Planen blef också delvis verklighet, men märk blott *delvis*.

Året efter grefvinnans död 1873 reste fröken S. öfver till nämnda land, där hon hade lyckan komma till greve Trolle-Bondes vidsträckt egendom i Södermanland och här stifta bekantskap med stället storartade orangerier och fruktträdgårdar.

Här lärde han äfven känna Sveriges pomolog, doktor Olof Eneroth, hvilken där grundat en stor exemplarisk ympningsanstalt. Doktor Eneroth uppmanade henne att helt och hållet ägna sig åt pomologien.

Hon blef nu den nämnde vetenskapsmannens lärjunge och fick till sin uppgift att hufvudsakligast ordna de ryska fruktsorterna, hvilket för honom själf erbjöd svårighet för språkets skull. Här arbetade Alexandra Smirnoff i tre år. Doktor Eneroth var sjuklig, och därför fick hon utföra en hel hop af anstaltens göromål, och därigenom utvidgades hennes kunskaper i större mån, än de kanske annars hade gjort. Doktor Eneroth omnämner i företalet till sitt pomologiska verk med tacksamhet fröken S:s namn.

Vid afskedet från sin elev yttrade dr. E.: »Jag är öfvertygad om, att ni med finsk ihärdighet och kvinnans tålmod kan uträta något för ert lands bästa!» — Detta var hennes orlofsedel.

»Ingen är profet i sitt fädernesland», heter det emellertid. Detta fick fröken S. snart efter hemkomsten erfara. Hennes goda afsikter att i hemlandet realisera de lärdomar, hon i det gamla broderlandet inhöstat, möttes af allehanda motgångar. Sålunda afslogs en af henne gjord anhållan om reseunderstöd för att sättas i tillfälle att undersöka landets trädgårdsförhållanden, och då hon t. ex. i en socken föreslog, att hon utan någon som helst ersättning skulle lära folkskoleeleverna fruktträdgårdskötseln och dessutom själf anskaffa alla tillbehör och trädgårdsredskap, afslog kommunalnämnden detta från all egoism fria erbjudande.

Mången skulle med dylika motgångar för ögonen förlorat modet, men fröken S. lät sig ej förskräckas; med tålmod och ihärdighet sträfvade hon vidare.

Då det allmänna ej ville tillgodogöra sig hennes insikter, delade hon af sina häfvor åt de enskilda och deltog med sådan ifver i sitt arbete, att hon mången gång glömde att taga lönen för sin möda. Helsingfors trädgårdsförening har bl. a. haft lyckan få del af hennes rika insikter på det arbetsfält, hvaråt hon ägnar sig.

Att fröken S. dock ej helt varit förgäten af staten, därom vittnar bl. a. att hon åtnjutit fribiljett å järnvägarna under sina resor i pomologiens tjänst.

Fröken Smirnoff har gjort sina insikter och åsikter på det område, hvarå hon verkar, för en större allmänhet tillgängliga äfven i bokform, bl. a. i arbetet: »Några ord om trädfruktsodling och dess framtida ordnande i Finland».

Att fröken S. fått uppdrag att fullända sin framstående lärares verk, länder henne till rättmätig heder, och att hon med samvetsgrannhet och pietet för den bortgångne kommer att fullgöra sin uppgift, är visst och fast.

Helsingfors i juli 1896.

V. Lindman.

Olika synpunkter.

I Idun för den 22 maj förekommer en högst behjärtansvärd uppsats: »Barnagladje», hvilken — jag hoppas det — i vida kretsar skall blifva läst och beaktad. Emellertid må det tillåtas mig att med anledning af uppsatsen i fråga yttra några ord. Ämnet är af för stor vikt att ej tåla vid att ännu en gång framdragas.

Om vi tänka på de fattiga barnen och särskildt småttingarna på välgörenhetsinrättningarna, där väl knappast någon bitterhet med anledning af ständsskillnad o. d. bör kunna tränga sig in för att grumla barnasinnena, så är allt godt och väl. Få fattiga barn äro väl så bortsämda, att de ej med fröjd skola emottaga de gamla, upplagade leksakerna. Likvisst vore det ju möjligt, att en liten fattig flicka kunde drömma om och af hela sitt hjärta önska att en gång få en alldeles ny, fin docka, eller en fattig pys uppställa som sitt högsta önskningsmål — en ask nya tennsoldater, hvilka skulle kunna »stå på benen». Här vill jag dock nu egentligen orda om de små gifvarne af gamla leksaker. Det tyckes mig nämligen, som om just för dem en och annan fara vore förbunden med det där gifvandet.

Erny framhåller, hurusom en moder, genom sitt personliga ingripande i en fråga som den föreliggande, kan tillföra sina barn mycket godt vid daningen af deras karaktär. Javäl, modersögat måste äfven här vara vaksamt. Om anlag till högmot och öfversitteri förefinnas hos barnen, ligger det ju så nära till hands, att den tanken faller dem in: »Vi äro någonting bättre än de fattiga barnen. Vi ska' ha nya, fina leksaker, men åt de där stackrarna duger skräpet.» Och dessutom — skola barnen vinna i hjärtegodhet och gifmildhet, måste väl gifvandet vara förenadt med åtminstone någon liten försakelse. Skänker man bort endast hvad som för en själf är värdelöst, då kan det knappast blifva tal om välgörenhet, ännu mindre om något karaktärens danande till det goda i och med gifvandet.

Det finnes ju förmögna hem, där pappa och mamma bokstafligen öfverösa sina älsklingar med leksaker af alla slag. Eller också händer det, och det ofta nog, att en hel del tanter och farbröder för att visa föräldrarna en artighet begäfvat barnen. Resultatet blir detsamma — barnen blifva rika på leksaker. Huru skulle det vara, ifall lilla Mia, då en och samma julafton tillfört henne en hel rad dockor, tillfrågades, om hon ej skulle vilja gifva en af de nya dockorna åt t. ex. tvåtthustruns lilla bleka, sjukliga flicka, som ingen docka fått — alltid känner man väl till någon fattig familj — eller hvarför icke åt en liten tös på Eugeniahemmet eller annat barnhem? Och lille Olle se'n, som fått en sådan mängd af tennsoldater, piskor och snurror och roliga gubbar m. m. — visst kunde också han dela med sig! Kanske tycka de små att börja med, att det där är en orimlig begäran, men då vädjar man till deras goda hjärta. Något tvång bör icke komma i fråga, nej, af fri vilja bör offret göras — då bortfaller också dess egenskap af offer. Visst kan det hända, att liten Mia väljer både länge och väl bland sina nya dockbarn, och att hon till slut kommer med den dockan, hon tycker minst om, men det får man ej undra så mycket på — äro vi, äldre, viliga att offra det vi ha kärast? För Olle blir valet troligen ändå svårare, men också han kommer slutligen med sin tribut. Om så något af barnens gamla leksaksförråd — där öfverflöd finnes, behöfver man väl ej däribland utslutande välja kasserade saker — lades till de nya gifvorna, kunde man få ihop en julsändning, som

säkert skulle göra stor glädje, där den hamnade. Vårsändningen behöfde därför ej uteslutas.

I likhet med den lille gosse, som gaf den fattige Fritz sin upplagade porslinsgubbe, borde alla små gifvare — detta ville jag varmt förorda — åtminstone en eller annan gång själfva öfverbringa gifvorna. Mamma, moster, »stora syster» eller en pålitlig tjänare kan ju ledsaga dem, om de ej äro stora nog att sändas ut på egen hand.

Det kan vara nyttigt för barnen att få en liten inblick i hvad fattigdom och lidande vilja säga. När de se de fattiga barnens glädje öfver de upplagade leksakerna, måste de ovillkorligen komma att tänka på, huru oförnöjda de själfva mången gång äro och huru knotande, då de icke få sin vilja fram. Och manne icke mammans lille rosenkindade, ostyrige gosse, som knappast kan stå stilla ett ögonblick, får åtskilligt att fundera på, då han på Eugeniahemmet ser några små pysar, hvilka äro lama i benen, liggande rak långa på golvet hasa sig fram så godt de kunna för att få litet motion. Skall det nu gå så till år efter år, att ett stadsbud, en betjänt eller tjänarinna skickas bort med leksaksorgen och barnen ej få följa med, tycker jag att »det blir klen med valutan» för de små gifvarne, åtminstone förlora de mycket därpå. Kärt borde det också vara för småttingarne att, så vidt förmågan räcker, fiffa upp de gamla leksaker, som skola skänkas bort. Ju mera barnen intresseras för detta »kärleksverk i det lilla», ju mera de själfva befatta sig därmed, desto nyttigare för dem. Nu händer det nog, hvad barnhemmen beträffar, att deras små invånare skulle finna en kär sysselsättning i att laga sina nya tillhörigheter, och det vore ju synd att beröfva dem detta nöje. Man bör därför först meddela sig med det »hem», man vill begäfvat. I hvad fall som helst få de barn, hvilka vilja visa vänlighet mot fattiga likar, många tillfällen att utöfva små kärleksgärningar, då de gifva åt enskilda. Den där lilla sjuka flickan t. ex., som hela dagen ligger ensam i det skumma rummet nere på bakgården — föräldrarna äro borta på dagsverke — huru skulle hon kunna ha vare sig krafter eller förmåga att laga en docka eller sy kläder åt henne. Men, o, hvad det skulle vara för en tröst i ensamheten, om hon hade en docka, som kunde ligga på hennes arm och sofva och vaka med sin lilla mamma.

»När medkänslan en gång väckts hos barn, känner den snart sagdt inga gränser», säger Erny. Ja, äfven häri ligger en fara — att barnen äro så lätttrödda. Kanske äro de i dag färdiga att ge bort sin käraste leksak — finge de göra det, skulle de i morgon ångra sig och bedja att få en ny. Men så får det ej gå till. Därför måste modern förmana småfolket att först något betänka sig på saken.

För att nu ej tala om de ömhjärtade, utan i stället om de själfsväldiga och bortsämda barnen, fruktas jag att mer än ett af dessa kommer att tänka som så: »Det gör ingenting, om jag bryter sönder leksakerna, då få barnhemsbar'na dom, och jag får nya.» Jag såg en gång, hurusom en gosse, hvilken likvisst ej var hvad man kallar elak, utan endast bortsämd, med sin knif gjorde skårer i pärmen på en skolbok, och jag förebådade honom det. Svaret blef: »Hvad gör det? Den är så gammal och ful. När den här blir slut, får jag en ny.» Jag frågar: är icke detta ett sätt att bedraga föräldrarna? Kanske rå emellertid dessa själfva för, då barnen resonnera på ett dylikt sätt. Barnen få aldrig bannor, då de förstöra sina tillhörigheter, och det går allt för lätt att få nytt, nytt, nytt, bara man pekar på en sak. Så länge man har pappa och mamma, är det godt och väl. Men en gång sändes man ut i världen på egen hand — den som då från barndomen är van att få hvarje önskan tillfredsställd, vill att det så skall fortvara hela lifvet igenom. Finnas där tillgångar, nekar man sig ingenting, blir slösande och kanske utsväfvande — hvem vet, hur en sådan existens slutar? Har man åter litet eller intet att komma med, försöker man sig kanske på hvilka utvägar som helst för att ej behöfva ålägga sig någon försakelse, eller — om man icke blir vinglare, så blir man i stället djupt olycklig, känner sig orättvist behandlad »af Gud och hela världen», blir bitter och stygg till sinnes.

Jag kan ej hjälpa, att jag tror, att dessa oupp-
hörliga ombyten i dockskåpet äfven kunna alstra
en viss lätthet i karaktären. »Den där dockan,
som vrakats, därför att toaletten är solkig och
ena benet afbrutet,» säger Emy. Tänk om mamma
skulle handla på samma sätt, när lillan kommer
inspringande, storgråtande, med klädningen sön-
derrifven, våt och smutsig. »Hvad är det där för
en smutsig, våt och trasig unge? Henne vilja vi
ej ha något att göra med.» Nej, så säger hon
icke, utan hon hjälper kärleksfullt till rätta, tor-
kar tårarne, tvättar bort fläckarne, lagar refvan.
Och hvarje litet ämne till en sann kvinna borde
väl handla på samma sätt vis ä vis dockan. »Kära
mitt lilla barn, så smutsig din klädning har blif-
vit. Din mamma måste visst ge dig en ny.»
Eller: »stackars liten, som brutit af sig benet! Vi
ska be doktorn spjala det.» Och alltid funnes
där väl någon i familjen, som ville tjänstgöra som
doktor åt den skadade dockan. Ju flere farlig-
heter ett barn blifvit räddadt ur, desto dyrbarare
brukar det vara för föräldrahjärtat. Så har man
också förr hört sägas, att just ett sådant dock-
barn, som man mer än en gång gifvit förloradt,
men som en skicklig »doktor» lappat ihop igen,
blifvit det käraste för sin lilla ägarinna.

Liksom det går till i de små flickornas lek-
saksvärld, så också i gossarnes — där är för stor
omsättning. Gunghäst och piskor och snurror etc.
älskas med passion en liten tid för att sedan vrakas
och ersättas af nya föremål. Så växa barnen
upp och komma i beröring med en hel del män-
niskor, och där knyts vänskapsband och kärleks-
band, ack, mängen gång allt för litet fasta — man
är ju så van att byta om leksaker.

Ingen må nu af ofvanstående få den uppfatt-
ningen, att jag söker motarbete, hvad Emy så
varmt förordar. Ack! det vill jag för ingen del.
Men jag skulle vilja säga till hvarje fader och
moder: för dina barns, »de små gifvarnes» skull,
låt icke högfärd råda i dina handlingar eller ord,
ty hon är en begynnelse till allt fördärl! Öfver-
flöd i leksaker, liksom i fråga om godsaker och
toaletter, är ett fördärl för barnen. Tids nog
vaknar fåfängan — ej vill väl du vara den, som
väcker henne till lif.

Vis ä vis leksakgifvandet till barnhem och
enskilda fattiga barn skulle jag ock vilja anföra
några af den gamle Tobie ord till sin son: »Hafver
du mycket, så gif rikligt; hafver du litet, så gif
ock af det lilla med godt hjärta!» Leksakerna
kunna vara gamla eller nya, allt efter råd och
lägenhet — må de blott gifvas i kärlek, med fin-
känslighet och urskillning!

Det är ju klart, att om redan gamla leksaker
äro kärkomna för barnhemmen, en sändning nya
dylika skulle hälsas med jubel. Därför här till
sist ett förslag! Tänk, om en eller annan af de
familjefäder, hvilka ärligen ge ut stora summor
till julklappar åt sina barn, någon jul då och då
skulle föreslå småfolket att dela med sig åt ett
barnhem, d. v. s. att en fjärdedel, en tredjedel,
eller kanske t. o. m. hälften af den summa, pappa
tänkt köpa upp för barnens räkning, i stället finge
komma de små barnhemsbarnen till godo. Där
köptes t. ex. några enkla, men välgjorda dockor,
dito trähästar, några vackra bilderböcker, tenn-
soldater, byggbitar och hvad öfrigt, som kunde
passa. Lades nu härtill något namn, hvad be-
höfdes väl mera för att få de fattiga barnens
hjärtan att klappa af glädje och deras ögon att
stråla? De små gifvarne finge naturligtvis själfva
gå till barnhemmet och dela ut sina häfvor. Hvad
de skulle hafva mycket att berätta om, då de
komme tillbaka. Troligen hade pappas och mammas
älskningar aldrig känt sig så förnöjda, som
de då skulle göra, aldrig erfarit en rikare, skö-
nare julglädje, ty »det är saligare att gifva än
att taga.»

S—m.

Astrid.

Skiss för Idun af

Gerda Meyerson.

På ett staffi i den finska målaren
Märta Hjälms atelier stod den taf-
la, för hvilken hon på senaste salongen hedrats
med »mention honorable». Det var en
rätt stor, fint utförd och i läckra färger må-
lad genre, kallad »Astrid», föreställande
en ung, sjuk flicka, som låg till sängs.
Väggens mörkblåa tapeter bildade en för-

träffig bakgrund till det vaxbleka ansiktet
med dess ram af glänsande gult hår, som
i en tjock fläta hängde ned öfver det hvita
natlinnet, hvars öfversta knapp var upp-
knäppt, så att en del af den magra hal-
sen blottades. Med ena armbågen stödd
mot kudden och hakan mot handen reste
hon sig i sängen, under det hon med den
andra handen — en förträffligt lefvande
målad, genomskinligt mager och späd hand
— drog upp den brokiga filt, som låg öf-
ver bädden. På bordet bredvid henne stod
ett glas med ängsblommor, vallmo, blåklint
och prästkragar, och en uppslagen bok hade
halkat ner på golvet bredvid ett par små
broderade tofflor.

Det låg en djupt vemodig stämning öf-
ver denna taf- la trots de lätta, ljusa färgerna,
och solskenet, som föll in genom fönstret,
förgyllde den unga flickans hår samt spe-
lade på det hvita lakanet och den mörka
tapeten. Hela taf- lan behärskades af de
stora mörka ögon, som blickade fram ur
det lilla magra ansiktet på kudden, och
dessa ögon hade ett obeskrifligt rörande
uttryck. Det låg i deras blick något midt
emellan fruktan och hopp, de talade om den
dödsdömdes resignation på samma gång som
om ungdomens ovillkorliga fasa för döden
och oförnöga att tro på dess närhet, så
länge blodet ännu pulserar varmt i ådrorna.
De talade om den lidandes trötthet och län-
tan efter ro på samma gång som om hen-
nes sorg öfver att ej få lefva lifvet, och de
gåfvo intryck af något på en gång barn-
ligt och brådmoget.

Man kunde se, att denna taf- la varet stycke
verklighet, målad med känsla och talang,
en bild, gripen direkt ur lifvet, och den
unga, förut så godt som okända finskan
hade genom den med ens förskaffat sig ett
namn som konstnärinna.

Märta Hjälms hade lofvat berätta för oss
om hur hon kom att måla »Astrid». Me-
dan tevattnet porlade i samovaren och elden
i den öppna spiseln ökade trefnaden i hen-
nes präktiga atelier, började hon:

»Det var förra sommaren, som jag allde-
les af en händelse kom att slå mig ned på
Trollåsens lilla turisthotell i Småland. Jag
hade rest ett par veckor i Sverige och äm-
nade mig till danska kusten för att vistas
där någon tid med en kamrat, innan vi
mot hösten tillsammans begåfvo oss af till
Paris. Men då min kamrat blef hindrad
att möta mig, som bestämdt var, stannade
jag kvar på Trollåsen, där brefvet med åter-
budet just träffade mig; jag ville begagna
tillfället att taga skisser i den vackra trakten.

Jag var också ute och målade från mor-
gon till kväll och jag hade bott flere dagar
på stället, utan att ha gjort bekantskap med
någon af de öfriga gästerna. Ej heller
visste jag, att värdinnan hade en dotter.

En förmiddag, när det regnade, så att jag
icke kunde gå ut och måla, utan hade satt
mi på öfre verandan och arbetade på ett
litet stilleben, fick jag plötsligt genom ett
af de fönster, som vette utåt verandan, se
ett blekt flickansikte med ett par stora mörka
ögon, som betraktade mig. Det var jalusier
för fönstret, men den ena mätte af blåsten
ha ryckts loss, den hade snott sig kring
fönsterbågens midtpelare, och genom den så-
lunda uppkomna öppningen var det, som
jag såg Astrid.

Jag kunde förstå, att hon hade väntat
att jag skulle se upp och varseblifva henne,
ty så snart jag mötte hennes blick, rodnade

hon till, nickade och ropade helt ifrigt: »Åh
förlåt, men kan jag få se, hvad ni målar
för vackert?»

I detsamma gjorde hon en rörelse, och då
först märkte jag, att hon låg till sängs
därinne.

»Är ni sjuk?» frågade jag och gick fram
till fönstret.

»Ånej,» svarade hon stilla och reste sig
litet, just såsom jag har henne på taf- lan.
»Inte är jag sjuk precis, men jag har inte
orkat vara uppe på ett par dagar nu igen.
Det kommer på litet emellan, värst är att
jag så väl behöfde hjälpa till i hushållet nu,
när vi ha så fullt med gäster.»

»Är ni dotter här i huset?» frågade jag
helt öfverraskad.

»Visste ni inte det?» smålog hon. »Jag
är Astrid, har ingen talat med er om mig?
Jag vet mycket väl, att ni är fröken Hjälms,
den finska målaren, och jag skall bli så
förfärligt glad att få se era taf- lor.» Och
med en bedjande åtbörd sträckte hon han-
den mot mitt stilleben på staffiet.

Jag hämtade det åt henne, hon låg så
nära fönstret, att jag mycket väl kunde
räcka henne den lilla taf- lan. Den föreställde
några rosor i en vas. Astrid såg på dem
ett par minuter under tystnad. »Så vackra
de äro,» utbrast hon slutligen med en suck,
»de se aldeles lefvande ut!»

Sällan hade något beröm synt mig så
uppriktigt som dessa den sjuka flickans ord.
Naturligtvis förstod hon sig icke alls på
konst, men hon betraktade min lilla obe-
tydliga målning med en riktigt hänryckt blick.

»Om ni visste, hvad jag gärna skulle vilja
kunna måla,» fortfor hon. »Jag har nog
försökt att kludda litet för mig själf, men
det blir så dåligt. Jag har ju aldrig lärt
mig, och nu är det inte värdt att börja.»

Det låg något obeskrifligt vemodigt i hen-
nes röst, när hon yttrade detta, som väckte
min uppmärksamhet.

»Hvarför skulle ni inte kunna lära er
måla?» frågade jag.

Astrid svarade icke strax, det ryckte
nervöst kring hennes läppar och hon vände
sig till hälften bort. När hon åter såg upp,
hade hennes blick ett uttryck af tillkämpad
undergifvenhet. »Nej,» sade hon helt sakta,
»det skulle inte tjäna till något. Jag kom-
mer inte att lefva så länge.» Men i nästa
ögonblick upplyste hennes ansikte af ett
hoppfullt leende. »Ja, doktorn säger det,»
tillade hon, »men jag tycker inte, att jag
är sämre nu än jag varit i flere år. Ser
ni, jag är född med ett svårt hjärtfel, och
alla läkare, som undersökt mig, ha sagt att
jag kommer att dö ung. Härom året sade
en doktor, att jag omöjligt kan bli mer än
sjuått år; får jag lefva så länge, så är det
märkvärdigt. Jag är nära sjuått nu, det
är min födelsedag om ett par veckor.»

Märta Hjälms höll upp ett ögonblick i sin
berättelse och kastade en tårfylld blick bort
mot staffiet. »Jag kan inte beskrifva, hur
Astrid sade det där,» fortfor hon, »men jag
kan höra tonfallet i hennes röst, när helst
jag tänker på det. Det var tydligt, att hon
icke riktigt kunde förmå sig att tro på lä-
karens utsago, att hon på botten af sitt
hjärta hoppades, att han misstagit sig, ehuru
hon försökte vara modig och undergifven.
Medan jag, helt upprörd, letade efter något
att säga, som kunde uttrycka det medli-
dande jag kände för henne, började hon
åter beundra rosorna, som jag målat. »Hvad
de se lefvande ut!» sade hon igen.

»Kanske ni vill ha taflan?» utbrast jag då, glad att på något sätt få visa henne mitt deltagande, »ni skall få den, när den blir färdig.»

Det föll sig helt naturligt för mig att erbjuda Astrid den lilla målningen, när hon tyckte om den, och inte kunde jag ana, att hon skulle bli så öfvervåldigad af denna lilla vänlighet. Jag blef helt förskräckt, när hon nu plötsligt rusade upp ur sängen och fram till fönstret, där hon häftigt slog armarna om halsen på mig. »O, hvad ni är snäll, ni är alldeles för snäll! Hur skall jag kunna tacka er,» stammade hon nästan snyftande.

Jag försökte lugna henne med, att det inte alls var någon storartad present jag gaf henne, men det ville hon ej höra på.

»Är det verkligen er mening att ge mig den?» frågade hon upprepade gånger.

»Om ni visste,» sade hon, när hon kommit i säng igen, »hur förfärligt förtjust jag är i allt hvad taflor heter. Ser ni, jag är nog van att få presenter af gäster, som bo här, ty alla tycka det är synd om mig, men en riktig tafla af en verklig artist, det har jag aldrig ägt.»

Märta Hjälms såg åter till den lilla sjuklingen på taflan, hvars bleka ansikte fick ett ännu mera lefvande uttryck genom den skarpa dagen, som föll öfver det.

»Jag minns så förunderligt tydligt,» började hon igen, »allt hvad Astrid sade den där dagen. Med hvilken okonstlad förtjusning yttrade hon icke det där: »en verklig artist». Just i detsamma — hvad jag kommer i håg det väl — var det som solen med ens bröt fram ur molnen. När den kastade sina strålar öfver Astrids bleka drag, förgyllde hennes lockiga hår och lyste upp hela det tarfliga rummet, då var det som det slog mig, att där framför mig hade jag ju det bästa motiv för en tafla jag gärna kunde önska mig.

Visst sade jag mig genast, att uppgiften nog skulle bli för svår för min ringa förmåga, att jag aldrig skulle mäktat återgifva uttrycket i Astrids blick, men ju mer jag tänkte därpå, dess oemotståndligare blef lusten att försöka.

Astrid blef öfverlycklig, när jag föreslog henne att bli min modell, och redan dagen därpå började jag. Medan jag målade, rörde sig våra samtal mest om konst och konstnärer. Astrid hade aldrig känt någon »verklig artist», som hon sade, men målarkonsten var för henne något stort och heligt, och dess utöfvare betraktade hon nästan som ett slags högre väsen.

Till mig såg hon upp med en sådan beundran, att jag formligen blygdes. Och fastän jag upprepade gånger sade henne, att en artist endast är en vanlig, med många fel och brister utrustad människa, hade hon mycket svårt att låta öfvertyga sig därom. Inte hade hon någon aning om, huru konstnärslifvet verkligen ter sig, hur ofta vi artister misströsta och förtvifla, hur mycket vi ha att kämpa emot, och hur tråget vi måste arbeta. Hon föreställde sig vårt lif som en enda följd af fröjder och triumfer, trodde att en konstnär blir uppburen och hyllad, hvarhelst han kommer, samt utan svårighet vinner ära och rikedom.

(Slut i nästa n:r.)

Harriet Beecher Stowe*.

H. B. Stowe

I sommardagens skimrande glöd
ett bud där ljöd,
och sorg och vemod det med sig förde:
en solklar dag gått sakta ned
i västerled —
så lydde budet, som nyss vi hörde.

Där nämndes ett namn, se'n gammalt kärt
och dyrkansvärdt,
som troget vi gömt i hjärta och sinne.
Du blida Harriet Beecher Stowe,
så äga vi då
dig blott som ett solljust, ett ädelt minne.

Nu tyst du hvilar i hägn och frid
i sommartid —
så sakta den skymmande natt sig sänkte,
den kom med hvila och mödans lön,
kom ljuflig och skön,
och stilla, signande ro den skänkte.

Lång var den dagen, som svunnit hän,
men härlig och vän
och rik på manande bragd gick färden;
vår kärlek mötte dig hvar du kom:
din »Onkel Tom»
har vunnit hela den vida världen.

Hur slog du ej där ett mäktigt slag
för ljus och dag
med ömmande, skälfvande kvinnohjärta.
Där drog som ett doft, förpinadt skri
oss tätt förbi,
ett skri af ångest, suckar och smärta.

Där klang som en längst förstummad röst
ur kvalda bröst:
När kommer hjälpen af Zion omsider?
Ack, Herre, hur länge skola vi så
i mörker gå —
så säg oss, säg oss, hvad natten lider?

* Då Idun redan i en af sina tidigare årgångar meddelat en biografisk uppsats öfver Harriet Beecher Stowe, den världsberömda författarinnan till »Onkel Toms stuga», hvilken nu vid nyss uppnådda 85 års ålder den 1 dennes affidit i Hartford i Connecticut, Förenta Staterna, meddela vi i dag, som ram till hennes bild, endast följande stämningsfulla dikt, som sändts oss af en värderad medarbetarinna.

Det vemodsmättade ångestrop
från slafvehop
ljöd snart i tusenfördbladd eko,
det växte, växte... den nya tid
bröt in så blid,
och nattens mörker och vända veko.

Så slog du ditt stora, mäktiga slag
för rätt och lag:
snart åter med »Dred» en seger vann du;
i allt hvad du gaf, ljöd mildhets sus,
spred kärlek ljus —
och städse väg till vårt hjärta fann du.

Öft tack för allt hvad du tänkt och sagt,
för trogen vakt;
Gud hägne din sista hvila, du kära! —
Du blida Harriet Beecher Stowe,
hur åren gå,
ditt ljusa minne vi med oss bära.

En svensk kvinna.

J "klädpenningfrågan".

En ärad insändarinna skrifer nu till oss:

»Att gifva eder förslag till anordningar för en pristäflan i »klädpenningfrågan,» utförd i samma stil som »hushållspenningfrågan» härom sist, tror jag mig visst ej om, då detta efter min uppfattning är en nästan utförbar sak. Vid hushållsfrågan hade man hygienens kraf att stöda sig på, och då fick smaken gifva vika för nyttan. Men i klädfrågan är det ju nästan utslutande den hos olika individer högst olika smaken som vill föra talan. Att därför här uppställa regler och gifva allt för bestämda råd går nog ej. Låt oss därför slippa en pristäflan i detta ämne och nöj eder med att uppmana till tankutbyte i saken. Vill man, kan man nog draga rätt stor nytta af hvarandras erfarenheter, äfven om man ej gör mer eller mindre misslyckade försök att arbeta om dem, den ene åt den andre, utan lämnar hvar och en fritt att göra sig till godo det han vill och kan. Vill ni gifva mina medsystrar del af mina små rön i frågan, så följa de här. (Se A—s uppsats här nedan!) Har jag gjort någon liten nytta med att för eder ha öppnat den annars endast för mig själf afsedda sidan i min utgiftsbok, vore det mig en sann glädje.»

Vi tro, vid närmare eftersinnande, att den ärade brefskrifvarinnan har fullkomligt rätt i sin framställning, och att det bästa resultatet af ett meningsutbyte i denna fråga torde bli följden, om vi helt och hållet gifva det *den fria och obundna diskussionens form*. Vi uppmana därför alla och enhvar att insända sina *personliga* erfarenheter i saken, unga och gamla, förmögnare och mindre bemedlade, familjemödrar eller ensamma på det praktiska lifvets olika områden arbetande kvinnor, i stad eller på land. Ju flere synpunkter, dess mer lärdom att hämta! Alla äro välkomna, och ingen må anse sitt strå för ringa att dragas till stacken.

För att dock gifva en liten eggelse och uppmuntran och i någon mån fasthålla täflingsidéen utfästa vi

till premier femtio kronor,

om hvilka utdelande våra läsarinor själva få omrösta, sedan vi i sinom tid förklarar diskussionen avslutad.

Och nu vänta vi talrika »insändare» från våra läsarinor, insändare dem vi skola meddela efter hand som de anlända. Vi göra i dag början med ett par redan inkomna.

* * *

I.

»Klädpenningfrågan» är en fråga, som på det lifligaste borde intressera alla, som sträfvat att förstå och hjälpa den kvinnliga ungdomen, således först och främst våra fäder och mödrar. Men icke minst för ungdomen själf är den en fråga af vikt, och äfven de unga göra sig därför själfva den största tjänsten, om de skynda att meddela Idun sina erfarenheter.

Hvar och en vet, att en ung man måste lära sig sköta pengar, och det anses orätt att ej i tid vänja honom vid ansvar, ty han behöfver känna penningens värde för att i framtiden kunna bruka och använda den väl. Det vore lyckligt, om vi hade kommit lika långt i insikt om hvad som är gagneligt för våra döttrar.

Den »nybakade» studenten, ja, vanligen redan gymnasten skall ha fickpenningar efter råd och lägenhet att röra sig med. Att detta är tillbörligt och rätt, anses alltför solklart för att behöfva diskuteras. Att i framtiden mer än hälften skall gå genom kvinnans händer, att husets bestånd (eller ruin) oftast beror på kvinnans förstånd, omtanke och sparsamhet (eller motsatta egenskaper), därvid fäster man vid uppfostran ingen eller åtminstone mycket ringa uppmärksamhet.

Jag ville här blott lägga fäder och mödrar på hjärtat att göra för sina döttrar, hvad de anse sig skyldiga att göra för sönerna, emedan de därigenom uppfostra döttrarna till lyckliga, själfständiga, sparsamma och nöjda kvinnor. Jag tror, att de flesta unga flickor gärna skulle stanna i hemmet, ägna det sina omsorger och göra det med glädje, om de blott både genom ord och handling finge den sanningen inpräglad, att dessa plikter mot hemmet äro lika mycket värda och kunna förskaffa dem mer glädje än de, som de nu åtaga sig på kontor, bank, telegraf o. s. v. Och hvarför, om icke för »de usla slantarne», ty därtill inskränker sig i de flesta fall den eftersträfvade själfständigheten och därvid stannar det.

Det är ju lätt att förstå, att den unga kvinnan liksom den unge mannen skall lida under det dagliga trycket att ingenting kunna företaga i brist på kontanta resurser. Föga underligt då att de söka förskaffa sig det oundgängliga. Men vi hafva då att betänka, om vinsten därvid motsvarar offret.

Säkert vore det en lycka för den unga kvinnan, familjen och samhället, om deltagandet i arbete utom hemmet kunde inskränkas blott till sådana fall, där nöden tvingade eller en utpräglad fallenhet droge därhän. Men hur ofta får man ej höra välbergade fäder och mödrar om tala och därmed egga sina döttrar, att den eller den förtjänar 70 eller 80 eller kanske 100 kronor i månaden. »Hvarför skulle ej våra döttrar kunna göra detsamma?» -- Längtan ut i världen, längtan att pröfva egna krafter griper säkert förr eller senare edra döttrar, eller tar den särskilda begåfningen, det gifna anlaget ut sin rätt, och säkert skaffar sig den lifskraftiga och arbetsdugliga ett nyttigt arbetsområde, om hemmet ej är *nog* för den unga kraften. Men låten ej penningbegäret, under sken af själfständighetsträngtan, drifva dem ut därifrån.

Låten därför äfven edra döttrar ha sin egen kassa! Jag menar ej så, att den ständigt skall förnyas, så snart de omsatt den redan erhållna. Men gifven dem en bestämd månadspenning, om än aldrig så liten! Låt er dotter veta, hur mycket eller litet hon kan disponera för egen räkning! Låt henne t. o. m., om det skulle så vara, tillfredsställa sina små dumma fantasier — af skadan blir man vis, fast inte rik! Så snart hon vet, att hennes utgifter måste begränsas (om hon själf får bestämma dem), skall hon nog sätta sin stolthet i att visa, hur förståndigt hon kan beräkna. Det torde då nog också visa sig, att hon själf kan förfärdiga en hel del saker, för hvilka man förut utan betänkande kastade ut pengar åt höger och vänster. Hon skall för hvarje dag allt mer och mer komma att intressera sig för lifvet omkring sig, så snart hon börjat komma underfund med, att hennes kraft ej blott ligger i »tankarnes höga flykt». Hon skall lära sig att försaka något öfverflödigt eller mindre nödvändigt för att kunna tillfredsställa sin längtan att utveckla några särskilda anlag — eller måhända för att spara för framtiden. Kanske skall hon gärna afstå från ett nöje för att med de besparingar, hon därmed vunnit, hjälpa någon behöfvande, som kommer i hennes väg. Att detta i hög grad skall utveckla hennes karaktär, stärka hennes omdöme och lära henne känna sig själf, skall nog erfarenheten komma att visa.

Tacksam, att Idun bragt denna fråga på tal,

hoppas jag, att diskussionen må vinna stor tillslutning och ge goda praktiska resultat. I så fall torde det blifva till god hjälp ej blott för de flickor, som erhålla klädpengar af sina föräldrar, utan också för dem, som genom arbete »ute» förvärfva sitt uppehälle, men endast kunna afsetta en ringa summa för toaletten.

Som det isynnerhet vore af vikt för dem, som endast ha ett mindre årligt belopp att använda för toaletten, att ställa det så billigt som möjligt, ville jag föreslå, att förslagen komme att omfatta klädpengar belöpande sig till 100, 150, 200, 300 och 400 kr. om året. Kanske skulle följande rubriker kunna användas: 1) toaletten, 2) gåfvor, 3) böcker, papper och postporto, 4) sysaker och diverse, 5) nöjen, 6) läkarvård, bad och medicin.

—lg.

* * *

II.

På Iduns förnyade uppmaning till oss intresserade att yttra oss i denna fråga vågar jag mig för första gången att bjuda eder taga del af mina små funderingar i saken. Att gifva råd och anvisningar med afseende på klädpenningarnes rätta användande och fixera den summa, en kvinna i olika samhällsställningar bör få använda, håller jag före vara långt svårare än att behandla den härom året till täfving uppställda »hushållspenningfrågan». Kanske kunna vi dock draga nytta af hvarandras erfarenheter, och därför erbjuder jag här mina till den eller dem, som möjligen vilja taga del därpå.

Först bör jag kanske tala om, att jag är bosatt i en af våra större städer och därför hvarken vill eller kan uppträda allt för urmodigt. Mycket deltagar jag ej i sällskapslifvet, dock vill jag gärna vara så försedd, att jag ej af brist på kläder behöfver försaka en bjudning, en konsert eller en teaterföreställning då och då. Mina plikter att som husmoder själf göra mina torguppköp, och det i alla väder, vill jag också vara rustad för. Mina dagliga promenader vill jag ej heller inställa, och att i hemmet gå slarfvigt och mindre presentabelt klädd anser jag vara under min värdighet. Härmed tror jag mig ha gjort reda för de fordringar jag ställer på mina kläder. Nu till hvad jag får använda till dem och hur jag använder detta.

Under de senaste tio åren har jag i medeltal använt 160 kronor årligen, dock naturligtvis så fördelat att jag det år jag skaffat mig en kappa, en finare klädning eller en ny uppsättning underkläder måst använda något mera. Så gick t. ex. mitt klädkonto ett år till 267 kr., men då fick det därpå följande ej öfverstiga 40 kr., och så hade det ena hjälpt det andra.

Som materiel använder jag alltid riktigt goda tyger, och så är jag mycket noga med att få en på samma gång modern och för mig klädsam modell. Jag trifs därför sedan också i mina kläder alldeles oändrade, så länge det goda tyget håller. När så sömmar och kanter börja se slitna ut, sprättar jag sönder den, tvättar tyget i på quillaabark (finnes på apotek och hos färghandlare) kokad lut och får så med min sömmerskas hjälp snart åter min gamla klädning rätt fin igen. Nytt foder bör alltid bestås.

Skor, handskar, band, spetsar och andra småsaker väljer jag alltid af bästa sort och behöfver därför ej så ofta nya sådana, som fallet blir om man köper dessa saker af billig kvalitet.

Är man händig och har tid att själf sy sina kläder, är detta naturligtvis bäst och billigast. Men som jag för min del hvarken har tid eller förmåga till klädsömmad, måste jag sy borta, och följer jag där samma princip som med afseende på materialerna, jag väljer det bästa, det vill m. a. o. säga, jag vänder mig till en skicklig sömmerska, ty får jag också där betala ett par kr. mer i arbetslön, har jag igen den många gånger om, då en välsittande och elegant sydd klädning varar mycket längre än en, som sitter illa.

Det som också bidrager att nedvinga klädpenningarna är det utmärkte sätt, hvarpå man nu för tiden kan få kläder både färgade och tvättade, kanske vid många färgerier, men jag för min del vet intet, där det sker så utmärkt väl som hos Elgerus i Örebro.

Jag hade i det längsta stor missaktning för färgade kläder, men sedan jag fått en ljusgrå alpäckaklädning färgad i en fin, ljusblå, modern färg och en min stora sons blå cheviot-kostym färgad svart och båda delarna fullkomligt som hade de varit nya, kan jag ej nog prisa detta sätt att göra urblekta kläder åter användbara. Dock gäller här att tyget måste vara af god be-

skaffenhet. Halfylle och sämre ylletyger bli ej vackra.

Nämnda firmas förmåga att tvätta klädningar och kappor, utan att de behöfva sprättas sönder, har jag också pröfvat, och står denna öfver allt beröm.

För att kunna reda mig med så litet klädpenningar, som jag gör, måste jag också vara ytterst rädd om mina kläder, ej försumma omkantning och dylikt, ty få små brister blifva stora, kostar det både tid och penningar att afhjälpa dem. För fläckar skyddar jag mig genom att vid hushållsgöromål, maskinsömnad och dylika syslor begagna stora förkläden. Detta är nu mina egna små erfarenheter och mina döttrar följa mig i detta stycket troget i spåren och anse mig handla klokt. Så låg summa som jag hunnit till, har visserligen ingen af dem ännu nått, och det vore ju också orimligt begärdt, då ju ungdomen sliter mer och gärna också begagnar ömtäligare både färger och tyger än en äldre dam kan nöja sig med. Öfver 250 kr. får dock ingen af dem använda, och då måste de dock alltid vara nätta och fina.

Så länge barnen äro små, gäller det nog ofta att låta den ena ärfva efter den andra, så långt ske kan, om man har litet att taga af. Dock bör man aldrig af bekvämlighet tillåta den ena krypa i hvad den andra vuxit ur, utan att tänka på, hur det sitter och tar sig ut. Af snygghets- och sundhetsskäl bör plagget sprättas sönder, grundligt tvättas och sys om åt den, som skall ärfva. Så behandlade, bli kläderna både starkare och framför allt vackrare, hvilket jag lifligt senterar, fastän jag hör till dem, som ej göra klädfrågan till ett af mina största intressen, tvärs om tycker jag den är både ledsam och besvärlig.

Må nu den, som vill och kan, draga nytta af hvad jag pröfvat, och väntar jag att i min tur få goda vinkar och råd af eder, värda medintresserade i den visserligen i sig själf värdelösa, men dock för vår egen och vår omgifnings trefnad ganska betydelsefulla frågan om »våra damers klädpenningar».

A—s.

På rundresa.

Några korta bref från fröken Eva.

Uppsnappade och afskrifna af
Georg Nordensvan.

3.

Paris.

Jag har behöft ett par veckor för att kunna besluta mig för att skriva om mina pariserintryck. Man skildrar ej denna lustiga stad efter ett första kringfläckande där — om detta också varar i veckotal. Det jag vill skriva är endast en liten hönhjärnas omedelbara intryck af den stora myrstacken.

Min gamla Adam har alltid påstått, att Paris är idealet bland städer, och att just där borde han bo. Andra platser äro trefliga att hälsa på i, några ytterst lämpliga att hvila ut i, men *stanna* vill man endast i Paris. Så har Adam sagt hundra gånger. Jag tror nästan, han är öfvertygad om, att han skulle vara en celebritet på något område — jag vet inte hvilket, och det vet han nog lika litet — i fall han bosatt sig i ett vindsrum i Quartier Latin och börjat författa eller slagit sig ner på en stol i ett ämbetsverk för att bli minister.

Det var med ett visst nöje jag, då vi åkte från bangården, frågade honom, om det var *detta*, han fann så förtjusande. Smala gator, små bodar som ej sågo vidare smakliga ut, gråa hus med höga fönster och smutsiga jalousier. Hvad man kunde se af rummen därinnanför var bara svart-het. Allt såg ut att behöfva undergå en grundlig stortvätt.

»Ja,» sade Adam, som naturligtvis lade märke till min ironiska ton, som han inte är helt och hållet ovan vid, »inte är här

Försändes öfver många sorter. Begär priskurant. hela riket.

SPISBRÖD.

C. W. SCHUMACHER
Kgl. hofleverantör. — 17 Norrlandsgatan 17, Stockholm.

fullt jämförliga med de engelska, fås hos de flesta specialhandlare i hufvudstaden.

CAKES

så snyggt och putsadt som i Berlin.» Det hade han verkligen rätt i!

Vi sno öfver ett par breda avenyer med alléer, vi komma för ett ögonblick in i boulevardernas vimmel af vagnar och promenerande; så trängde vi oss åter in i en smal gata, omgifven af höga, grå hus med grå jalousier och svarta fönstergap, och där låg vårt hotell, som uthärdade jämförelsen med det i Berlin och där portieren kunde tala franska, medan vår hedervärde berlinerportier endast kunde berlinska, som jag ej förstod ett ord af.

Efter vår första promenad, som på min begäran sträckte sig ned åt Louvre och Seinen och sedan uppför avenue de l'Opera, måste Adam med något snopen uppsyn bekänna, att han själf ej var riktigt belåten. Klen upplysning på gator och kajer, likaledes på den världsbekanta avenyen, där butikerna redan voro stängda och endast några bierkneiper lyste ut öfver trottoaren. Och vi gingo trötta hem och lade oss, jag stolt och Adam slokörad öfver det oväntade intryck, vi båda fått af Paris.

Nu finner jag Paris förtjusande och framför allt karaktärsfullt som knappast någon annan stad af dem jag sett. Och Adam ser öfverlägsen ut i medvetandet om, att det var han som ändå fick rätt.

Visst äro husen grå och höga och gatorna trånga, och visst blir man förargad öfver ett och annat — hvarom mera härneda kanske — men Paris har ändå öfver sig en charme och, som jag nyss sade, en *karaktär*, som tager en fången och håller en fast. Jag förstår så väl, att förståndige män sådana som Adam ha denna känsla af att vilja stanna här och att känslan af att deras möjligheter i denna luft skulle kunna utvecklas i möjligaste grad.

Vi ha varit rundt och tittat och vi ha sett både passande och opassande saker. Vi ha dinerat hos Véfour och på kusk-restauranter, vi ha varit på stora operan och på Moulin rouge, vi ha sett ex-drottningen af Spanien och Folies bergères drottning Liane de Pougy, vi ha kastat rosor på parisare och fått rosor igen på blomsterfesten i Boulognerskogen, vi ha spatserat i Trianon och superat på Robinson, vi ha sett den stora världen — i dess loger på Français — och den så kallade half-världen på Bar Japonais, som underligt nog är belägen i själfva Grand Hotel, fastän på medaljens fransida.

Och vi ha åkt rundt alla gator i omnibus och på omnibustak. »Nu är man inte i Stockholm,» säger Adam, där han *sitter* i spårvagnen och låter damer *stå*. Och så håller han följande lilla föredrag, som får stå för hans räkning:

»I Paris, i London, i Berlin anses det själfklart att den, som betalat sin plats i en spårvagn, skall ha rätt att behålla den, och att den som kommer, då alla sittplatser äro upptagna, får stå. Att herrarne skulle stiga upp och bjuda inträdande damer att taga deras plats faller ej den artige parisaren in, lika litet som londonbon. Han kan göra undantag för en gammal kvinna liksom för en gammal herre, men då är det också undantag. I Stockholm åker jag ytterst sällan in spårvagn inne i staden, ty jag blir bara arg — jag kan ju vara säker på att vid första hållplats tåga där in tio damer, och de bland dem som ej ögonblickligen få sittplats, ställa sig att titta

på mig som ville de säga: »Upp med dig, fölp!» Och när jag då stiger upp, sätter sig den väluppfostrade damen utan att ens säga tack. Jag skulle vilja bjuda henne på en pariseresa inkom för att hon skulle få studera kvinnans likställighet med mannen tillämpad på omnibusförhållanden i de verkliga storstäderna.»

Så talade Adam.

Den enda kvinna, vi sett bli erbjuden en sittplats hon ej hade rätt till i en spårvagn i Paris, var en ung moder som bar ett litet barn. Men så tackade hon ock med det vackraste småleende. Barnen draga de med sig ut i världsvimlet från deras första lefnadsdag, ser det ut ibland — därför bli smättingarna också världsvana. De äta på restauranter, innan de ännu kunna gå, och de reda sig förvånande väl både med det ena och det andra.

Världsvana, det är först och sist parisiskornas iögonenfallande egenskap. Den första parisiska, vi gjorde bekantskap med, förekom på järnvägen i Köln. En ganska storväxt ung dam med ett friskt och öppet ansikte, bruna ögon och mörkt hår. Hon satt till en början och läste Le Figaro ytterst korrekt, medan vi språkade med en rysk familj om skandinavisk litteratur — den ryska damen hade godt reda på »oss», tyckte mera om Björnson än om Ibsen, afskydde Strindberg, kände till Sonja Kovalovsky och fru Leffler-Cajanello. Den franska damen sade ej ett ord — förrän då man bjöd ut jordgubbar vid en station i Belgien. Då upplät hon sin mun och höll ett litet tal, så afrundadt och fast stiliseradt, som hade det stått tryckt i en roman af Paul Bourget, men på samma gång kom det fram helt okonstladt och utan alla anspråk.

Därmed var isen bruten. Samtalet blef allmänt, och parisiskan blef medelpunkten i vår lilla krets.

Hon var förtjusande. »Praktfull», sade Adam högt till mig. Hon var icke i allo typen för en parisiska, det var något genomfriskt och hvardagstrefligt i hennes person, hennes runda kinder och klara bruna ögon borde förskrifva sig från en landsbygd snarare än från de trånga gatorna i den stora myrstacken. Men hon var parisiska i sitt hela sätt och uppträdande — allt igenom korrekt och på samma gång allt igenom natur, på en gång behärskad och okonstladt, medfödt behag och lugn säkerhet i hvarje rörelse, i hvarje tonfall. »Hon är född till världsdam,» sade Adam, »hon kunde godt uppträda i hvilken salong i världen som helst.»

Med hvilken rent af jublande glädje i rösten besvarade hon ej frågan, hvar hon bodde, med orden: »j'habite Paris», hur blef hon ej upplifvad, när vi kommo inom Frankrikes gräns — »nu äro vi i Frankrike» — och hon fick se den första gendarmen — »och se där är en fransk militär».

(Slut i nästa nummer.)

Från Iduns läsekrets.

Till »Linnéa».

(Med anledning af uppsatsen »I röda salongen» i Idun n:r 27.)

Skogens djupa röst mig manar:
»Ifrån gamla hemlandsgranar,
under hvilkas höga loft
sprider sig linnéadoft,

sänd en trofast hälsning till Linnéa,
som, fast fjärran skild från moder Svea,
likväl har sin barnakärlek kvar
för det land, som henne fostrat har.

Säg, att dunkla furuskogen
ännu gömmer, tyst och trogen,
allt hvad hon som ung där drömt.
Om Linnéa själf det glömt
och hon, lockad utaf kära röster,
återvänder till sitt hem i öster,
skall jag uti all förtrolighet
uti hennes öra hviska det.

Genom Iduns varma händer
hvarje hemlandsblomma sänder
nu ett vänligt: »Tack för sist!»
Lilla fågeln på sin kvist,
sjungande som förr i skog och lunder,
ock sin hälsning sända vill därunder.
Så i öfersättning ljuder den:
Gör som jag — och flytta hit igen!»

Fanny Chrysanter.

»En ungtkarl, som söker värdinna.»

Helt oförmodadt kom jag i går att se genom Idun för 1895; mina ögon föllo då i n:r 38 på »Några råd af en ungtkarl, som söker värdinna.» Ehuru många med mig säkert till en del gilla de däri uttalade råden, så torde dock åtskilligt kunna sägas emot. Å mina medsysters vägnar tager jag mig friheten framlägga mina tankar, i hopp att de må välvilligt upptagas och begrundas.

Tillåt mig först hemställa, huruvida ålder och utseende böra vara afgörande vid valet af värdinna? Så är det nog i de flesta fall, fast det icke *borde* så vara, och hur mången kvinna blir icke därför urständssatt fylla den plats, för hvilken hon skulle passat bättre än mången annan.

Jag har en vän, som är 47 år, men detta måste man veta för att tro det! Hon talade om för mig, att då hon för 10 år sen kom som guvernant å en främmande ort, hörde hon sägas: »Hur skall den unga flickan kunna trifvas här, där det är så tyst.» Hon kungjorde då sin ålder, som de till en början blott ville taga för skämt. Nämda vän spelar piano till husbehof, äger en alldeles ovanlig förmåga att med ordning och sparsamhet styra ett hem och skulle helt visst göra ett sådant till den käraste tillflyktsort; har i flere år önskat och sökt värdinneplats, men uppgifvit sin ålder, hvilket gjort, att hon ingen plats fått. Och dock är min öfvertygelse, att, därest hon personligen infunnit sig, skulle mer än en sådan stå henne till buds.

Hvad nu fotografierna beträffar, så, i nio fall af tio, tala dessa icke sanning. Jag har bland andra ett porträtt af en verkligt ful kvinna, men alla, som se kortet, ha samma mening, nämligen att hon är vacker.

Liksom man undrar öfver åldern hos den som börjar sin annons: »En ung flicka», så skulle man ock med skäl kunna spörja: Hur gammal är »en ung karl»? Är han 30, 40, 50 år eller ännu äldre?

Jag läste nyligen en annons, som började som så: »En ung karl (52 år) . . .» Föröfrigt har jag alltid hört talas om en ogift man som ungtkarl — äfven om han varit 70 år; någon gång tillägges väl: gammal ungtkarl.

Enligt min åsikt borde och skulle ingen flicka förr än efter fyllda 30 år åtaga sig

plats som värdinna, och nog borde »en ung karl» kunna vara viss om, då han besvarar en annons, som börjar: »en ung flicka», att icke denna är 16 år eller däromkring. Någon vill kanske göra invändningar häremot; då svarar jag: för den unga flickan stå många hem öppna, där hon under en duglig husmoders ledning kan göra nytta för sig, så att hon vid mognare år själf kan styra. Men till dess är bäst att styras.

Nu torde mången inpassa, att då en man gifter sig med en ung flicka, så styr hon ju sitt hus vid unga år. Ja, alldeles rätt, hon träder då in i hemmet som *hustru*, och mannen får skylla sig själf, om han »hoppat i galen tunna».

Förstår den unga hustrun sig icke på att ordna och styra hemmet, så att det blir till mannens belåtenhet, nå ja, då blir det hans ensak, han har gjort sitt val. Han får då tänka: efter några år har min hustru mera erfarenhet, huset blir då billigare, och det är dock en tröst, såvida icke skuld på skuld hopats innan dess, så att dessa då allt för bittert ligga efter. Det gäller att från början spara, så att vid påfallande behof något kan finnas att taga af.

Helt annat är förhållandet med dem, som ha rikare källor att ösa af.

Då nu vidare »en ung karl» vill förvissa sig om, hur hans blifvande värdinna ser ut, så kunde väl hon å sin sida önska sammalades; men hvad manne hon finge för svar, om hon ifrågasatte detta?

Därför: fäst icke för stor vikt vid ålder och utseende, var öppen och uppriktig vid annonsers besvarande, framställ pretentionerna och hvad som kan offras på hushållet. Är det så något med den sökande, skall hon nog lika ärligt meddela sig och visa sig som en öppen bok. Efter en tids korrespondens är jag säker om, att man någorlunda kan bedöma hvarandra; skulle därtill afståndet icke vara fullt så långt som »Ystad från Haparanda», så blefve det nog icke så svårt personligen råkas och vinna den angenäma vissheten, att ingen af parterna just liknade en »markatta».

Hufvudsaken är väl för en värdinna att hon med heder fyller sin plats. Skulle ett vackert yttre icke ha fallit på hennes lott, så har hon nog andra egenskaper, som uppväga detta, och kan kanske genom glädje och vänlighet bli hemmets solstråle, som lyser och värmer.

Nu till sist önskar och hoppas jag, att om Idun öppnar sina spalter för mina välmentar, dessa då måtte läsas af »en ung karl, som söker värdinna».

»Bescheiden.»

Ur notisboken.

Fredrika Bremers Idunsstaty. Med anledning af redaktionens förfrågan, hvar Fredrika Bremers Idunsstaty nu finnes, kunna vi meddela, att den pryder ena kortväggen i Kongl. högre lärarinneseminarieets högtidssal. Detta seminarium har nu sin lokal tillsammans med statens normalskola för flickor, Riddaregatan n:r 5.

—l—n.

Examen af svenska vid utländskt universitet. Enligt »Cambridge University Reporter» har fröken *Augusta Ljungqvist*, bördig från Jönköping (Munksjö), vid universitetet i Cambridge aflagt »Medieval and modern Languages Tripos», den högsta examen inom antydda branscher, hvilken Cambridge-universitetet erbjuder. Fröken Ljungqvist har förut varit lärjunge vid Göteborgs högskola under första åren af dess verksamhet.

Teater och musik.

Djurgårdsteatern har under den gångna veckan genljudit af den hjärtligaste munterhet från en talrik och tacksam publik, som tagit del af hr *Sophus Neumanns* öfverlägsna framställning af Argans roll i Molières komedi »Den inbillade sjuke». Utan gensägelse betecknar denna kärnfulla, af den saftigaste humor mättade prestation höjdpunkten af hvad den ärade konstnärns gästspel bjudit oss. Inför hans uppfriskande naturlighet förlåter man så gärna det Molièreska skämtets grofkornighet, och vi sågo på premiären de talrika damerna lägga en lika oförställd gamman i dagen som någonsin den manliga delen af publiken.

Argans roll utfyller så helt de tre akterna, att de medspelandes åtgöranden bli mindre väsentliga. Fullt lyckad bland dessa var också endast hr *Hultman* som den unge Diaforus; förtjänstfulla moment hade fröken *Borgströms* Toinette, som emellertid i det hela var allt för tam. I alla händelser stanna vi i tacksamhetsskuld till direktör Ranft, som genom införfandet af den klassiska komedien beredt oss njutningen af den danske komikerns glänsande framställning.

En älskvärd liten »bagatell», »En guldbrylllopsafton», gafs som förpjas, och fingo vi i denna lära känna hr Neumann som författare samt hans konstnärskap från en delvis ny sida — den känslösa. Att han äfven här kom hjärtesträngar att sympatiskt dallra, därom buro klara ögon och smattrande applåder nogsam vittne.

Arenateatern går allt fortfarande oförtrutet på med Hodells gamla »Andersson, Pettersson och Lundström», hvilken i sin nya gestalt med moderniserade kupletter och med hr *J. Hagman*, *A. Ranft* och *E. Strömberg* i den toujoura gesälltrion hvarje afton framkallar det lifligaste bifall.

Tro.

Berättelse för Idun

af Vera Vinge.

Gamla Gründer satt, insvept i sin gamla nattrock, bekvämt tillbakalutad i gungstolen och läste sin tyska tidning. En långpipa hängde ned vid hans sida, och framför honom på bordet stod en sejdell öl; så att förutsättningar för en lugn och treflig afton tycktes således inte saknas.

Med ett: »Ja, mutter, vi skulle väl rakt inte känna igen oss, om vi nu komme tillbaka till vårt gamla land. Du må tro de ha ett bråk därute,» eller ett brummande: »Sådana tilltag!» eller dylika utrop beledsagade han då och då sin läsning med.

»Det är synd om Bismarck! Han är en duktig karl. Det är ändå han, som gjort Tyskland till hvad det nu är. Nog borde den unge kejsaren besinna detta. Han som satt helt bekymmerslöst på sin gunghäst och som stafvade på sitt a b c, då Bismarck skapade Tysklands kejsarkrona. Och nu — ja nu kan man undvara den gamle statsmannen.»

Gubben lade helt otåligt tidningen ifrån sig, tog en djup klunk ur sejdeln och drog ett par bloss ur sin långa pipa.

Fru Gründer, som satt och räknade ut ett mönster på ett tapiseriarbete — »femton, sexton, sjutton från vänstra kanten» — såg upp. Hon hade i sina dagar haft så föga tid att följa med politiken, och det lilla politiska vetande hon ägde, hade hon inhämtat af sin gubbe; så det kunde inte väntas, att hon genom någon originel anmärkning skulle gifva samtalet mera omväxling. Hon nöjde sig med att nicka bekräftande och säga: »Ja, ja, kejsaren handlar inte rätt, och en riktigt god son är han inte heller,» hvarpå hon fortsatte sin uträkning, medan gubben uppmärksamt iakttog de gråa rökvirflarna från pipan, på samma gång han höll sin gungstol i sakta rörelse.

Det var ett medelstort rum, med tunga gammaldags mahognymöbler. Det stora klumpiga spegelbordet, och den smala — i en bred ram inklämda — tvådelade spegelskivan, öfverst prydd med den förgyllda örnen, voro de enda föremål med pretention i rummet. Den stora gammalmodiga — med lösa kuddar försedda — soffan, den höga chiffonieren, de stadiga borden och de

massiva stolarna voro föremål, som uteslutande kommit till för att främja nyttan. Golfvet var belagdt med trasmattoner, och öfver de nedfälda, med idylliska landskap försedda rullgardinerna hängde hvita, nystärkta gardiner. De öfver soffan hängande porträtten af Fredrik Wilhelm III och drottning Louise, den förgyllda pendylen och de blankpolerade silfverljusstakarna på spegelbordet samt ett öfverflöd af antimakassar voro rummets enda prydnadsföremål. Men en fläkt af frid och hemtrefnad präglade såväl rummet som det gamla par som bebodde det.

De gamles tysta funderingar afbrötos af en ringning.

Fru Gründer lyssnade, och vid ljudet af rösterna från tamburen lade hon undan sitt arbete.

»Nå, det var snällt att ni kommer och ser om oss gamla litet!» ropade herr Gründer mot de inträdande — son och svärdotter; han en lång ljuslagd karl af odecideradt utseende, och hon en liten ganska täck, men fetlagd dam.

»Tag af er, tag af er! Ni måste stanna till kvällen. Mutter har just i dag lagat korf, och den få vi väl afsmaka. Få vi inte det?»

»Jo, jo, och syltan också.» Sedan den lilla frun påsatt af sig, kom hon fram i lampskenet.

»Så varmt och skönt här inne är,» sade hon, gnidande sina stela fingrar; »men mamma har ju också redan satt in sina dubbelfönster.»

Fru Gründer nickade jakande.

»Ja, Minna och jag ha det varmt samt lugnt och godt på alla sätt, nu sedan vi slagit oss i ro. Då vi gifte oss, trodde vi aldrig, att vi skulle behöfva taga oss en så het dust med lifvet, som vi gjort; men nu ha vi det så mycket bättre, och nu skola vi verkligen njuta af lugnet,» och herr Gründers ögon lyste af lefnadslust och förnöjsamhet.

Fru Gründer tycktes inte besitta samma förmåga att njuta af lifvet som mannen; men det flög ett lugnt och belåtet leende öfver hennes något tungsinta anlete.

»Har du då skilt dig från allt, pappa?» frågade sonen.

»Allt är klappadt och klart, och jag har inte ett dugg mer att uträtta här i världen,» svarade fadern belåtet.

En ringning ljöd återigen.

»Tänk, om det vore Marie! Det vore då riktigt tur, om bägge våra barn komme till oss i kväll,» sade gamla fru Gründer.

Men det var inte dottern som kom, utan endast ett bref, som aflämnades.

Herr Gründer bröt det. »Nå, det var gentilt! Minna och jag äro bjudna på fest till herrskapet Ekegrens,» och han lämnade sin hustru bjudningskortet.

»De fira sitt silfverbröllop. Ni är väl också bjudna,» frågade han de unga.

»Ja, vi fingo bjudningskortet, strax innan vi gingo hit,» svarade unga fru Felix.

»Nå, då skola vi riktigt roa oss, mutter,» sade gubben.

»Jaså, går ni?» sade sonen litet stramt.

»Visst gå vi — till min forne principal,» sade gubben med eftertryck. »Minnas svarta sidenklädning är väl fin och i godt skick?»

»Den är då inte ofta begagnad, så det måtte den väl vara,» svarade fru Gründer.

»Men det är längesedan den syddes. Mamma får allt taga den på sig, så att vi få se, om den inte behöfver ändras på något sätt. Alla sömmerskor äro så upptagna, att det är bäst att ställa om det i tid,» föreslog unga frun.

Gamla fru Gründer prutade emot, men det hjälpte inte; hennes man gaf inte med sig.

»Se så, mutter, passa nu på, när du har Emma här. Jag förstår mig inte på det.»

Däruti låg en god del sanning, så att fru Gründer fogade sig efter sin mans önskan. Hon gick ut, och efter en stund inträdde hon ånyo, iklädd sin högtidsdräkt.

Herr Gründer bjöd armen åt sin gumma och förde henne fram till spegeln, så att hon skulle kunna se sig i all sin glans.

»Ni må tro, barn, att mutter var vacker i sina unga dar. Det fanns inte vackrare flicka i hela Neustadt. Och hon är minsann inte ful på gamla dagar heller.» Han såg helt belåtet på sin gumma, som med sina nobla anletsdrag och sitt lugna, värdiga väsen tog sig riktigt bra ut i den tjocka, svarta sidenklädningen och den hvita spetsmösan — trots sina arbetshänder och den lutande hållningen.

»Marie är nog lik henne, men inte på långt när så vacker, som Minna var i sina unga dar,» fortsatte herr Gründer ihärdigt att komplimentera sin hustru.

Tandläkare dr Geo. Forssmans
Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinktur
 handlande i de flesta apotek i partymärket och hos hrr
 Bendix, Josephson & C.O., 11 Regeringsgatan

Fru Gründer stod lika lugn inför sin mans beundrande som inför sin sonhustrus granskande blickar.

»Nå, är jag nu färdig?» frågade hon, då profningen pågick en liten stund.

Hon blef befriad, återtog sin gamla kostym och skyndade ut att ordna om kvällsmaten, som genom toalettbestyrens blef fördröjd till något öfver åtta, hvilken tid herr Gründer annars höll på med omutlig punktlighet. Men i kväll hade han sig själf att skylla, han, som narrat sin hustru till denna gård åt modet och fåfängan.

Nu kom hon i alla fall och hämtade dem ut i det lilla matrummet, där många slags anrättningar stodo uppdukade på bordet. Gubben slog sig belåtet ned och beredde sig att gripa verket an, i det han mycket omständligt stack sin servett under hakan. Själva herr adjunkten glömde en del af sitt pedanteri och sin strama värdighet, i det han lät anrättningarna full rättvisa vederfaras.

* * *

Det var nu i det närmaste trettio år sedan de gamle Gründers utbytt det tyska fäderneslandet mot Sverige, sedan de — efter att hafva sett sitt välstånd och sin lycka hemma i Tyskland falla i spillror — dragit till detta främmande land och där lyckats bygga sig ett nytt hem och ernå en tryggad ställning.

De hade varit gifta endast fyra år, då den stora förlusten drabbade dem, och de stodo där med sina två barn och med tomma händer. Då, när det sett som mörkast ut för dem, hade — tack vare gamla relationer, hvori fru Gründers familj stått till en svensk-pommersk släkt — herr Gründer erhållit plats som verkställare vid en fabrik ett stycke utanför den lilla svenska staden N. Och, tack vare hans pliktrohet och outtröttliga arbetsförmåga, hade han snart lyckats göra sig ombärlig på den nya platsen, och efter några års hård arbetsdust hade hans villkor småningom förbättrats. Nu, då han efter trettio år skulle slå sig i ro, sutto de med en — efter deras förhållanden och anspråk på lifvet — ganska betydlig samlad styfver. De hade ändock sett sig i stånd att gifva sin son en akademisk upp-

fostran och dottern en solid hemgift vid hennes giftermål.

Fru Gründers arbete under de svåra åren hade inte varit det minst ansträngande, och hennes tidigt åldrade — men det oakadt vackra — anlete, de framåtböjda skulderna och den lindrigt krökta ryggen buro äfven tydligt vittne om hennes sträfsamma lif.

Hon hade nästan alltid måst hålla spisning för fabriksfolket. Under de första åren hade detta varit en välbehöfvid inkomstkälla; men sedermera hade hon inte kunnat upphöra därmed till följd af fabriken afstånd från staden och de ogifta arbetarnes svårighet att få ordentliga måltider.

Huru hade hon inte under alla dessa år trälät dag ut och dag in! Han hade alltid, efter slutadt dagsarbete, haft sin absoluta hvila, sin ostörda ro om aftnarna; men hon — ja, sedan de första lugna åren af sitt äktenskap mindes hon ingen stund på dagen, hon kunnat kalla sin egen. När den ena omsorgen slutat, tog den andra vid. Hon hade visserligen långt förut kunnat lätta på arbetsoket, men hon hade blifvit van därvid och triffes därmed. Och så länge mannen — som ändå var tio år äldre än hon — höll ut med sitt arbete, ville hon äfven hålla på med sitt.

Att inom hushållet låta främmande händer utföra en del af hennes göromål, stod alltför mycket i strid med hennes tyska husmoderliga åsikter. Ingen kunde stoppa strumporna så väl som hon; ingen laga den tyska lefverkorven på det sätt, som Gottlieb blifvit van vid och tyckte så mycket om.

Det var också, som om den spiseleld, hon med så mycken omsorg underhållit, alldeles förtorkat henne själf, under det att den hos mannen lämnat det mest glädjande resultat genom en ganska anseelig embonpoint och en dito dubbelhaka. Detta, i förening med det grånade håret, var dock det enda sätt, hvarpå åldern dittills tagit ut sin rätt hos honom. Det rödlätta, skägglösa anletet såg helt ungdomligt ut, med sin fina, raka näsa, de klarblå ögonen med deras trohjärtade barnablick samt den fint bildade munnen. Det var som hade han barnanletet kvar, endast tillökadt med en ram af godt hull. Det låg ett så tilltalande drag af öppenhet öfver detta gamla an-

sikte, att det — på samma gång det gaf ett något komiskt intryck — verkade värmande och hjärtevinnande.

Både herr Gründer och hans barn hade fullständigt slagit rot i det nya hemlandet. Äfven fru Gründer triffes väl — såsom hon skulle gjort öfverallt, där hon haft man och barn — men hon talade det nya tungomålet mera brutet än mannen. Med sitt mera afsöndrade lif hade hon inte heller haft samma lätthet som han att sätta sig in i förhållandena, utan stod så godt som främmande för allt, som låg utom hemmets krets. Han däremot hade — tack vare sitt rörliga och gemytliga lynne och sin myckna beröring med människor — snart blifvit förtrogen med både språk, folk och sedvanor.

* * *

Herr och fru Gründer gjorde sin entré på den fest grosshandlare Ekegrens gåfvo med anledning af sitt silfverbröllop. Det var ett riktigt reputerligt gammalt par, där de skredo genom salen: han i sina fina svarta kläder af litet gammalmodig snitt och hon i sin uppiffade svarta sidenklädning.

Sedan hälsningsceremonierna blifvit undanstökade och fru Gründer vederbörligen placerad bland damerna, uppsökte herr Gründer sin son, som han fann aldeles undagömd bland herrarna. Adjunkten kände sig i allmänhet besvärad bland främmande damer och höll sig helst fjärran från dem.

(Forts.)

Innehållsförteckning.

Alexandra Smirnoff, af V. Lindman. (Med porträtt). — Olika synpunkter, af S-m. — Astrid; skiss för Idun af Gerda Meyerson. — Harriet Beecher Stowe (med porträtt), af En svensk kvinna. — I kläddpenningfrågan; tvänne inlägg af -lg och A-s. — På rundresa; några korta bref af fröken Eva, uppsnappade och afskrifna af Georg Norden-svan. (Forts.). — Från Iduns läsekrets: Till Linnéa, af Fanny Chrysanter. — »En ungarl, som söker värdinna», af »Bescheiden». — Ur notisboken. — Teater och musik. — I ro; berättelse för Idun af Vera Vinge. — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Redigeras af Sophie Linge.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Hufvudordet:

Hur är dagen som kommer
Och dagen som går?
Hur är vinden, som omkring dig
susar?
Hur är böljan som smeksamt
Mot strandbädden slår?
Fjäriln, som sig med blomdoft be-
rusar?
Hur den bäfvande sucken,
Den glänsande tår?
Hur den bild, som i drömmen dig
tjusar?

Småorden:

Hur jag borde vara
Att riktigt förklara
Den mening som ligger i gåtan min
gömd.
Hvad alla tillhopa
Mig skulle tillropa,
Om artighet vore i Norden förglömd.
Hvad ej jag vill göra
Att icke förstöra
Det rykte jag vunnit att strida helt
käckt.
Nej, hellre jag mister
Mitt — hvad? — om i klister
Jag råkar att fastna se'n lansen är
bräckt.
Ett utrop som kommer min kind
till att glöda.
Hvad kan, i all tysthet, en varelse
döda?

Ett »småfolk» i vägen.
En släkting till sägen.
Hvad vilden föraktar som onödig
ståt.

En plåga för gubben.
En dag för tulubben.
Hvad tårar framkallar, men ej hö-
rer gråt.

En småsven åt Bore.
Hvad onödigt vore,
Om ej vårt klimat vore kyligt och
grått.

Nu vill jag ej dröja
Mitt tillnamn att röja;
Jag är, med all heder, er vän
Don Quixote.

Geografisk gåta.

Fig. 1.

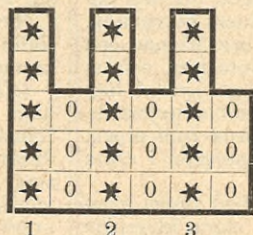
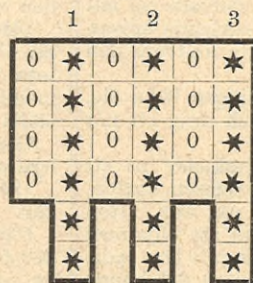

Fig. 2.

De 32 stjärnorna skola utbytas mot lika många bokstäfver. Fig. 1 (uppifrån nedåt): 1) historisk ort, 2)

berg, 3) asiatisk stad. Fig. 2 (nedifrån uppåt): 1) italiensk stad, 2) kanton, 3) italiensk stad.

Om, när de båda figurerna skjutits tillsammans, så att de bilda ett helt, de femte och sjätte horisontala raderna angifva namnen på tvänne städer, så är den rätta lösningen funnen.

S. L.

Aritmorem.

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14
- 15 16 17 = en del af Sverige.
- 13 7 9 3 17 8 = begagnas vid väfning.
- 3 2 13 17 15 6 = religiös sekt.
- 13 10 6 12 = namn.
- 7 14 5 = »
- 17 12 16 4 = »
- 6 3 13 17 = »
- 14 3 11 13 6 = »
- 3 17 15 13 = »
- 3 11 13 17 = »
- 15 9 13 4 = »
- 13 11 3 = ett slags galler.
- 13 10 11 16 = husdjur.
- 1 17 5 13 10 11 16 = djur.
- 1 17 3 = förgärlig insekt.
- 10 11 16 = dryck.
- 13 10 17 1 7 = växt.
- 13 10 4 3 17 = fågel.
- 7 11 4 12 9 = musikinstrument.
- 4 13 7 = trädslag.
- 17 3 1 = »
- 7 15 11 16 13 = hög person.
- 7 9 3 11 13 = ordningens upprätt-hållare.
- 10 2 12 16 6 15 = nära bekanta.
- 13 6 8 10 14 15 17 = betjäna vid bordet.

A. E. R-g.

Förvandlingsgåta.

Af nedanstående stafvelser bildas ord med för hvart och ett utsatt betydelse.

- 1) fall sju = hemmahör i sagan.
- 2) bro te ko = en arbetsam tid.
- 3) be tu ty = en vaxling.
- 4) vidd ini = en enhet.
- 5) vilsne tankar = någonting »för-handenvarande».
- 6) ok moi en = dagens lösen.
- 7) karm skal = förekommer vid hög-tidliga tillfällen.
- 8) alg ina = vid rättgång.
- 9) a b c = brukas i England.
- 10) roa Rhon = eftersträfvansvärdt.
- 11) en et al = hafva människorna.
- 12) rem äldsk = husgeråd.
- 13) kol ed väf = hör till skaldeyrket.
- 14) ni gaf din röd = finns i alla land.

De funna ordens begynnelse- och slutbokstäfver bilda namnet på tvänne kvinnor, som gjort sig bemärkte.

b-g.

Lösningar.

Logogryfen: Fjäril: älf, fjär, lä, il, fil, i, ärf, lär, rif, fä, räf, lif, är, jäf.

Charaden: Mars-vin.

Triangelaritmoremen: Krokan, roman, Omar, kar, an, n.

Metamorfofen:

B B T T M M
A I I I E
S B T T L R
E E E A A A
L L L N N N

Förvandlingsgatan: Säter — Falun. Fot, sal, lom, lur, nos.

Bland nu befintliga Cacaosorter intages säkert förnämsta platsen af

HULTMANS CACAO

Redan 1888 intygade prof. Joh. Lang i Lund, att Hultmans Cacao var fullt lika med van Houtens Cacao. Hultmans Cacao kan således varmt rekommenderas till hvarje husmoder.